

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 497/2016-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. júna 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Ladislavom Potockým, Mydlárska 19, Žilina, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 7 C 36/2010 z 5. marca 2014 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Co 369/2014 z 28. októbra 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. marca 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Ladislavom Potockým, Mydlárska 19, Žilina, ktorou namieta porušenie

svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 7 C 36/2010 z 5. marca 2014 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 369/2014 z 28. októbra 2014 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 7 C 36/2010 v postavení žalobcu, ktorý sa proti žalovanej v 1. rade a žalovanému v 2. rade (spolu ďalej len „žalovaní“) domáhal zaplataenia nemajetkovej ujmy v sume 20 000 €. Žalobu sťažovateľ odôvodnil tým, že žalovaní svojimi podaniami oznámili, že sťažovateľ sa dopustil prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 a 3 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že „... mal v čase od 13:30 hod do 19:45 hod. dňa 9. 2. 2008 v obci [REDAKOVANÉ] spoločným konaním s doposiaľ neznámou osobou... vojsť cez neuzamknuté dvere do objektu pekárne v obci [REDAKOVANÉ], kde... mal z kancelárie z drevenej skrinky odcudziť kovovú bezpečnostnú skrinku, v ktorej sa v tom čase mala nachádzať hotovosť 120.000,- Sk, čím... mal... spôsobiť majiteľovi pekárne“ (žalovaný v 2. rade, pozn.) škodu v celkovej sume 123 000 Sk. Sťažovateľ zdôrazňuje, že na základe nepravdivých tvrdení žalovaných bolo proti nemu začaté trestné stíhanie pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 a 3 Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona v súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona.

Sťažovateľ tvrdí, že «v dôsledku konania žalovaných v 1. rade [REDAKOVANÉ] a 2. rade [REDAKOVANÉ], ktorí neustále tvrdili po našej malej obci [REDAKOVANÉ], že som krádež v ich pekárni mal spraviť ja sťažovateľ... aj denná tlač konkrétne Plus jeden deň, Nový čas, Kysuce ako aj televízia uverejnili o mne článok citujem: „je to drzosť“! komentujú v článku žalovaní manželia [REDAKOVANÉ] z [REDAKOVANÉ]. Bývalý zamestnanec [REDAKOVANÉ]... nám ukradol 120000,- Sk. Bezpečnostná kamera ho však zachytila pri čine. Ďalej bolo uverejnené citujem „okamžite sme ho poznali“ vyjadrenie žalovaných v 1. a 2. rade / my aj

naši zamestnanci, vysvetlil žalovaný v 2. rade [REDACTED]. Nepravdivé tvrdenia žalovaných v 1. rade... a 2 rade... veľmi ublížili mne žalobcovi ako aj celej mojej rodine a môjho maloletého syna [REDACTED] prezývajú „sejfar“. Žalovaní v 1 a 2 rade znížili moju vážnosť u spoluobčanov, u mojich bývalých spolupracovníkov ako aj v širokom okolí. Tvrdenia žalovaných v 1. a 2. rade považujem za hrubo urážlivé. Výrok napadnutého rozsudku nemá svoj obsah v odôvodnení a tento výrok nemožno považovať za zákonný. Vytýkal som súdu prvého stupňa a z odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa nie je ani zrejmé, ani zistiteľné, prečo neprihliadol na výpovede svedkov. Na základe podaní žalovaných v 1. a 2. rade, ktorými oznamovali, ihneď po príchode polície, že ja žalobca... som sa dopustil prečinu krádeže. Len na základe tvrdení žalovaných v 1. a 2. rade bolo proti mne žalobcovi začaté trestné stíhanie...».

Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 7/2011 z 30. apríla 2012 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 3 To 96/2012 z 27. septembra 2012 bol sťažovateľ oslobodený spod obžaloby sp. zn. 4 Pv 46/08 z 19. januára 2011 pre skutok, ktorý mal spáchať tým, že neoprávnenne vnikol do objektu pekárne vo vlastníctve žalovaného v 2. rade a spôsobil odcudzením vecí škodu v sume 6 811,75 €.

Okresný súd napadnutým rozsudkom žalobu sťažovateľa zamietol z dôvodu, že zásah do ochrany osobnosti fyzickej osoby nie je neoprávnený, keďže k nemu došlo pri výkone subjektívneho práva ustanoveného zákonom. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, v ktorom namietal, že rozhodnutie prvostupňového súdu je nepreskúmateľné v dôsledku nezrozumiteľnosti a nedostatku dôvodov. Krajský súd napadnutým rozsudkom, aplikujúc § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny.

Podľa sťažovateľa „Odvolací súd a ani prvostupňový sa žiadnym spôsobom v priebehu konania nevysporiadal s tvrdeniami sťažovateľa, čím odňal sťažovateľovi právo na spravodlivý proces, na presvedčivé súdne rozhodnutie, ako jedno z procesných práv a ktoré účastníkovi garantuje čl. 46 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé, zákonné a objektívne súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, Rozsudkom Okresného súdu v Žiline zo dňa 5. 03. 2014 sp. zn. 7 C 36/2010 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 28. 10. 2014, sp. zn. 5 Co 369/2014-226, ktorý nadobudol právoplatnosť 7. 1. 2015 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu Žilina zo dňa 28. 10. 2014 sp. zn. 5 Co 369/2014-226 rozsudok Okresného súdu Žilina, zo dňa 5. 03. 2014 sp. zn. 7 C 36/2010-170 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Žilina na ďalšie konanie.

3. Krajský súd Žilina a Okresný súd Žilina sú povinní do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky spoločne a nerozdielne zaplatiť finančné zadostučinenie sťažovateľovi vo výške 10.000,00...

4. Krajský súd Žilina a Okresný súd Žilina sú povinní uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 296,44 Eur...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ tvrdí, že napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97), a preto ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných

súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

V posudzovanom prípade mohol sťažovateľ namietať porušenie v sťažnosti označených práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým rozsudkom okresného súdu podaním odvolania (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu, a preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Napadnutým rozsudkom krajského súdu bol v súlade s § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdený napadnutý rozsudok okresného súdu, pričom s prihliadnutím na § 219 ods. 2 OSP sa krajský súd v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia okresného súdu a obmedzil sa len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na text § 219 ods. 2 OSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Vzhľadom na skutočnosť, že krajský súd sa stotožnil s odôvodnením okresného súdu obsiahnutým v jeho napadnutom rozsudku, t. j. postupoval v súlade s § 219 ods. 2 OSP, a s prihliadnutím na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, ústavný súd považoval za potrebné poukázať na relevantnú časť napadnutého rozsudku okresného súdu.

V relevantnej časti napadnutého rozsudku okresného súdu, ktorým bola žaloba sťažovateľa zamietnutá, sa uvádza:

„... so zreteľom na to, ako a čím navrhovateľ vymedzil skutkový rámec, z ktorého vyvodzoval svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a zaplatenie žalovanej sumy je zrejmé, že pre uplatnenie nároku v súdnom konaní považoval za rozhodujúce, že na základe podaní a tvrdení odporcov, ktorými oznamovali, že sa mal dopustiť trestného činu bolo proti nemu začaté trestné stíhanie a v dôsledku konania odporcov denná tlač uverejnila o ňom dotknutý článok.

Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v prejednávanom prípade išlo na strane odporcov 1/ a 2/ o výkon iného subjektívneho práva, čo je okolnosť zásadne vylučujúca neoprávnenosť zásahu do osobnostných práv, pričom súdom nebol zistený v konaní odporcov prípadný exces /vybočenie zo zákonom stanovených medzi/. Občianskoprávna ochrana osobnosti podľa cit. ust. § 13 ods. 1 OZ tak prichádza do úvahy iba pri zásahoch do ochrany osobnosti chránených všeobecným osobnostným právom, ktoré je potrebné kvalifikovať ako neoprávnené /protiprávne/. Neoprávnený je taký zásah do osobnosti fyzickej osoby, ktorý je v rozpore s objektívnym právom, t. j. právnym poriadkom. Niektoré zásahy, keď aj zdanlivo sa javiace ako odporujúce objektívnemu právu, napriek tomu nemožno posudzovať ako neoprávnené. Podstatou je existencia okolností vylučujúcich neoprávnenosť zásahu. O neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby nejde mimo iného vtedy, keď je zásah dovolený, resp. jeho možnosť predpokladaná zákonom, pokiaľ tak nie sú prekročené zákonom stanovené medze. Zásah do ochrany osobnosti fyzickej osoby nie je neoprávnený, keď k nemu došlo pri výkone iného subjektívneho práva stanoveného zákonom, poprípade keď iný subjekt plnil právnu povinnosť, ktorú mu uložil zákon. Pod výkon tohto subjektívneho práva stanoveného zákonom je nutné podradiť právo obracať sa so sťažnosťami na štátne orgány, rovnako ako aj právo podať trestné oznámenie, čo má svoj základ v čl. 18 Listiny základných práv a slobôd. V prejednáwanej veci je nepochybné, že k tvrdenému zásahu malo dôjsť pri výkone iného subjektívneho práva v rámci trestného konania, t. j. pri výsluchu odporcov po vykonaní krádeže v ich prevádzke, odporcu v rade 2/ ako poškodeného a odporkyne v rade 1/ ako svedka, po začatí trestného stíhania vo veci. Odporcovia ako poškodený a svedok vo svojich výpovediach v rámci trestného konania odpovedali na otázky

vyšetrovateľa, vyslovili podozrenie a presvedčenie, že osobu navrhovateľa ako páchatel'a rozpoznali z kamerového záznamu, popísali ako k tomuto presvedčeniu dospeli, poskytli všetky im známe informácie pre účely trestného stíhania, v bližších podrobnostiach doplnili výpovede pred vyšetrovateľom podľa pokynu prokurátora OP, v ktorých sa neodchýlili od svojich predchádzajúcich výpovedí. Teda svoje tvrdenia použili pri výkone ich subjektívneho práva a povinnosti vypovedať ako poškodený a svedok v trestnom konaní, nebolo preukázané, že by ich urobili svojvoľne, pričom by neboli presvedčení o ich správnosti. Odporcovia svoje presvedčenie, že páchatel'om je navrhovateľ prezentovali výlučne pred vyšetrovateľom. Pokiaľ aj svojim zamestnancom prehrávali záznam z kamerového systému a niektorých dopytovali, či osoba páchatel'a im nepripomína navrhovateľa, z takéhoto konania odporcov súd nemohol vyvodiť záver, že pred svojimi zamestnancami označili navrhovateľa ako páchatel'a, nakoniec svedkovia vypočutí v trestnom konaní, pred ktorými toto podozrenie vyslovili, ich podozrenie nepotvrdili, zároveň však uviedli, že odporcovia na nich nerobili nátlak a ani bližšie s nimi túto vec nerozoberali. Ust. § 127 ods. 1 a 2 TP ukladá každému povinnosť dostaviť sa na predvolanie orgánov činných v trestnom konaní a súdu a vypovedať ako svedok o tom, čo mu je známe o trestnom čine a o páchatel'ovi alebo o okolnostiach dôležitých pre trestné konanie a k povinnosti napomáhať splnenie tejto povinnosti. “

V ďalšej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu sa uvádza:

„Súd poukazuje na to, že sporové konanie je ovládané zásadou prejednávajúcej, ktorú je treba chápať tak, že tvrdiť rozhodné skutočnosti a navrhovať o nich dôkazy je zásadne vecou účastníkov konania. Navrhovateľ vo svojom písomnom návrhu aj na pojednávaní tvrdil, že na základe obvinenia odporcov a informácií, ktoré poskytli médiám, bol zverejnený o ňom článok v novinách. Z vykonaného dokazovania však tieto navrhovateľom tvrdené skutočnosti neboli preukázané. V konaní nebolo preukázané, že by sa odporcovia o navrhovateľovi vyjadrovali ako o páchatel'ovi trestného činu a ani že by tieto výroky šírili. Taktiež v konaní nebolo preukázané, že by článok uverejnený v denníku Plus jeden deň iniciovali odporcovia, že by k nemu dali podklady a informácie, ktoré v ňom boli uverejnené. Autorka dotknutého článku vo svojej výpovedi tieto skutočnosti nepotvrdila, naopak uviedla, že o predmetnej krádeži sa dozvedela z tzv. policajnej zvodky a pripustila,

že pokiaľ v článku použila priamu reč mohla tak urobiť na základe údajov z uvedenej zvodky. Taktiež sám navrhovateľ popieral, že by ho autorka článku kontaktovala a dotazovala na nejaké informácie, napriek tomu však autorka v článku uviedla, že krádež popiera aj s jeho tvrdením kde sa mal v tom čase nachádzať, čo nasvedčuje tomu, že informácie skutočne čerpala z policajnej zvodky. V tejto súvislosti však súd poukazuje na to, že obsah článku ako aj forma jeho uverejnenia neboli predmetom konania a za jeho zverejnenie, obsah ako aj formu nemôžu niesť zodpovednosť odporcovia. Taktiež ani samotné vznesenie obvinenia a vedenie trestného stíhania nebolo predmetom tohto konania a odporcovia v rade 1/ a 2/ nemôžu niesť zodpovednosť za postup v tomto konaní. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že uznesenie o vznesení obvinenia neobsahuje konečný záver o spáchaní trestného činu a vine obvineného. Toto rozhodnutie je vydávané na základe dôvodného podozrenia, že obvinený spáchal trestný čin a v každej trestnej veci je na mieste v každej fáze trestného konania (prípravným konaním začínajúc) starostlivo a pozorne zvažovať, ako sa prípad vo svojej aktuálnej, najmä dôkaznej situácii vyvíja, starostlivo sledovať aktuálny stav vykonávaných dôkazov a s tým spojené do úvahy prichádzajúce jeho právne hodnotenie reflektovať v ďalšom procesnom postupe. Ten je potrebné uvedeným skutočnostiam prispôbiť a v tomto smere prijať príslušné rozhodnutia. Tak ako súd uviedol vyššie na strane odporcov existoval dôvod na vylúčenie protiprávnosti zásahu. Zásah do ochrany osobnosti fyzickej osoby nie je neoprávnený, keď k nemu došlo pri výkone iného subjektívneho práva stanoveného zákonom, poprípade keď iný subjekt plnil právnu povinnosť, ktorú mu uložil zákon. Odporcovia teda svoje tvrdenia použili pri výkone ich subjektívneho práva a povinnosti vypovedať ako poškodený a svedok v trestnom konaní, nebolo preukázané, že by ich urobili svojvoľne, pričom by neboli presvedčení o ich správnosti a súdom nebolo zistené v konaní odporcov vybočenie zo zákonom stanovených medzí. Na základe vyššie uvedených dôvodov súd preto žalobu navrhovateľa zamietol.“

Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory

všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 225/03). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť fyzické osoby a právnické osoby pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01, IV. ÚS 111/09).

Ústavný súd v nadväznosti na argumentáciu sťažovateľa konštatuje, že súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04).

Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05). Uvedenému právnomu názoru zodpovedá aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý napr. vo veci Ruiz Torija c. Španielsko (rozsudok z 9. 12. 1994, Annuaire, č. 303-B) uviedol: „Právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci.“ Ústavný súd vzhľadom na svoje ústavné postavenie a funkcie v zásade nemôže preskúmavať správnosť hodnotenia dôkazov a rovnako nemôže skúmať, či súdy správne právne vyhodnotili zistený stav.

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov a citovanej časti napadnutého rozsudku okresného súdu v spojení s aplikáciou postupu podľa § 219 ods. 2 OSP krajským súdom, ústavný súd vo vzťahu k všeobecnej námietke sťažovateľa, že krajský súd sa v napadnutom rozsudku nevysporiadal so všetkými jeho tvrdeniami, čím malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, dospel k záveru, že krajský súd o odvolaní sťažovateľa rozhodol ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom.

Za situácie, keď sťažovateľ v odvolaní uplatnil tie isté argumenty ako v konaní pred súdom prvého stupňa a už v tomto konaní dostal dostatočné odpovede na to, prečo jeho argumentácia nebola opodstatnená, a keďže krajský súd nedospel k iným skutkovým alebo právnym záverom než súd prvého stupňa, zákonom predvídaným postupom podľa § 219 ods. 2 OSP sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov odvolaním napadnutého rozhodnutia, neexistujú relevantné dôvody na to, aby ústavný súd z ústavnoprávneho hľadiska akokoľvek spochybňoval rozhodnutie vydané v rámci odvolacieho konania len na základe toho, že krajský súd v okolnostiach daného prípadu postupoval podľa § 219 ods. 2 OSP. Ústavný súd zdôrazňuje, že v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci zastáva názor, že bolo nielen možné, ale aj vhodné uplatniť postup podľa § 219 ods. 2 OSP, t. j. zúžiť rozsah odôvodnenia len na skonštatovanie správnosti dôvodov odvolaním napadnutého rozhodnutia okresného súdu. Nie je totiž hospodárne a ani účelné, aby súd rozhodujúci o odvolaní uvádzal tie isté dôvody alebo aby len inými slovami vyjadril dôvody, pre ktoré bol účastník konania už v konaní pred súdom prvého stupňa neúspešný.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadost'učinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadost'učinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Jedným z predpokladov vzniku zodpovednosti za zásah do osobnosti fyzickej osoby je jeho neoprávnenosť. Ústavný súd v súvislosti s prerokúvanou vecou dáva do pozornosti právny názor, podľa ktorého niektoré zásahy do osobnosti fyzickej osoby, i keď sa zdanlivo javia ako odporujúce objektívnemu právu, nemožno považovať za neoprávnené vtedy, keď sú dané okolnosti vylučujúce neoprávnenosť zásahu.

Okolnosti, ktoré majú takéto právne následky a ktoré vychádzajú z hodnotenia závažnosti, významu a funkcií vzájomne si kolidujúcich porovnávaných záujmov dotknutej fyzickej osoby na strane jednej a osobitých verejných záujmov na strane druhej, sú buď obsiahnuté priamo v právnych normách, alebo z nich vyplývajú. O neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby nejde napríklad vtedy, keď zasahujúcim je orgán štátu pri plnení jeho úloh vyplývajúcich zo zákona. Dochádza tu k stretu dvoch záujmov, pri ktorom sa individuálny záujem fyzickej osoby, do osobnosti ktorej sa zasahuje, dostáva do kolízie s vyšším (verejným) záujmom, ktorému sa priznáva prednosť. V dôsledku toho nejde o neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vtedy, keď je proti nej v súlade so zákonom ustanovenými podmienkami vznesené obvinenie z trestného činu a aj ďalšie úkony orgánov činných v trestnom konaní zasahujúce do práv tejto fyzickej osoby sú vykonávané v medziach zákona; na tom sa nič nemení ani v prípade, ak by neskôr prípadne aj došlo k zastaveniu trestného stíhania voči tejto fyzickej osobe alebo k jej prepusteniu z väzby, alebo aj k oslobodeniu spod obžaloby (k tomu pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 201/2007 z 30. júla 2008).

Uvedený právny názor korešponduje aj so stanoviskom Najvyššieho súdu Českej republiky, podľa ktorého ak došlo k zásahu do osobnostných práv v rámci výkonu zákonom ustanovených oprávnení, resp. povinností (napr. výpoveď svedka alebo poškodeného), nejde o zásah neoprávnený, pokiaľ osoba, ktorá sa takéhoto zásahu dopustila, nevybočila z

medzi takto ustanovených práv a povinností. Prípustnosť týchto prípadov je odôvodnená zvláštnym verejným záujmom na nerušenú a plynulú realizáciu subjektívnych práv, ako aj na plynulé plnenie právnych povinností uložených zákonom. Zásah je potrebné súčasne vždy posudzovať, berúc do úvahy okolnosti, za ktorých k nemu došlo, a s prihliadnutím na funkcie, ktoré výkon dotknutých práv, resp. povinností plní. Takýmto vybočením z medzí ustanovených práv a povinností je napr. aj krivá výpoveď (k tomu pozri stanovisko Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. Cpjn 13/2007, Zbierka súdnych rozhodnutí a stanovísk č. 54, ročník 2010).

Berúc do úvahy už uvádzané právne názory vzťahujúce sa na prerokúvanú vec a s prihliadnutím na citované časti odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, s ktorým sa krajský súd v napadnutom rozsudku stotožnil, ústavný súd konštatuje, že záver všeobecných súdov o tom, že vo veci sťažovateľa zo strany žalovaných (výpoveďou žalovanej v 1. rade ako svedkyne a výpoveďou žalovaného v 2. rade ako poškodeného, ktorými sťažovateľa označili za páchatel'a trestného činu) nedošlo k neoprávnenému zásahu do jeho osobnosti, nemožno označiť za svojvoľný alebo zjavne neodôvodnený a nevyplýva z neho ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu (a v konečnom dôsledku ani s názorom okresného súdu) nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o „neudržateľnosti“ či arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Po preskúmaní spôsobu a rozsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu v spojení s odôvodnením napadnutého rozsudku okresného súdu a s ohľadom na všeobecnosť námietky sťažovateľa, ktorou spochybňoval rozhodnutie odvolacieho súdu, ústavný súd nezistil taký výklad a aplikáciu príslušných zákonných ustanovení zo strany krajského súdu, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné so sťažovateľom označenými článkami ústavy a dohovoru.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť je v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu zjavne neopodstatnená, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z tohto dôvodu odmietol.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku už nebol právny dôvod zaoberať sa ostatnými návrhmi sťažovateľa vyplývajúcimi zo sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2016